

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπανίδης → ampanidis@gmail.com

ΚΟΡΟΝΟΙΟΣ (2020) – ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΓΡΙΠΗ (1918) ΣΥΜΠΤΩΣΕΙΣ

Kαι ενώ όλος ο κόσμος παίρνει μέτρα πλέον ατομικά ο καθένας για να προστατεύεται από τον κορονοϊό, εμείς εδώ στην Αυστραλία κάνουμε ακριβώς το αντίθετο. Την περασμένη εβδομάδα έτυχα μάρτυρας σε σούπερ μάρκετ το οποίο είχε κλείσει για να ανανεώσει τις προμήθειες στα ράφια του. Στο μεταξύ στις πόρτες του που ήταν κλειστές ώσπου να γίνει αυτή η διαδικασία, υπήρχαν τουλάχιστον εκατό άτομα στριμωγμένα το ένα δίπλα στο άλλο να ελπίζουν ότι αυτοί θα είναι οι τυχεροί που θα κρατίσουν πρώτοι στα χέρια τους ένα ρολό υγείας. Το τραγικό όμως ήταν ότι τα περισσότερα από αυτά τα άτομα ήταν πλικιωμένοι. Μάλιστα, σαν να μην υπήρχε τίποτα, καμία οδηγία, κανένα μέτρο, μόνο η ανάγκη για κατανάλωση. Και όμως η Αυστραλία δεν ήταν έτοι.

Σήμερα θα δούμε ομοιότητες και διαφορές με την πανδημία της ισπανικής γρίπης το 1918-1919. Άλλα πρώτα ας δούμε μερικά ιστορικά στοιχεία. Η Ισπανική Γρίπη, π οποία πήρε το όνομά της από το γεγονός ότι σε περίοδο αυστηρής λογοκρισίας σε Ευρώπη και Βόρεια Αμερική λόγω πολέμου μόνο ο Τύπος της ουδέτερης Ισπανίας είχε την ευχέρεια να δημοσιεύει αναφορές για το ξέσπασμα της πανδημίας, εμφανίστηκε γύρω στο τέλος του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου (1918), όπου οι άθλιες συνθήκες στα χαρακώματα, η μαζική μετακίνηση στρατευμάτων από όλο τον κόσμο προς τα πεδία μάχης της Ευρώπης και η επακόλουθη επιστροφή τους στην πατρίδα συνέβαλαν καθοριστικά στη γρήγορη διάδοσή της, με την πλειοψηφία των θυμάτων της να ανήκει στις νεαρότερες πλικιακές ομάδες. Συνολικά 21.640.000 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους ενώ σύμφωνα με άλλους υπολογισμούς τα θύματα ήταν 50 έως 100.000.000. Τα στοιχεία σχετικά με την πορεία της γρίπης δεν έγιναν γνωστά απευθείας, καθώς ήταν σε εξέλιξη ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος και δεν ήθελαν να πέσει πθικό των στρατιωτών. Η φονική πανδημία διήρκεσε 18 μήνες και εξαφανίστηκε το 1919.

Σε αντίθεση με την «ισπανική γρίπη», ο Κορονοϊός ήρθε σε μια εποχή όπου η επιστήμη της ιατρικής έχει πραγματοποιήσει εκπληκτικά άλματα. Το 1918 οι γιατροί δεν γνώριζαν τις αιτίες της πανδημίας, δεν είχαν παρά ελάχιστα μέσα για την αντιμετώπιση της και επιπλέον δεν μπορούσαν να ελέγχουν τη μετάδοσή της. Σήμερα οι επιστήμονες είναι σε θέση να γνωρίζουν αρκετά για τον

Κορονοϊό. Αν και πρόκειται για μια καινούρια ασθένεια και η εύρεση ενδεδειγμένης θεραπείας και εμβολίου βρίσκεται ακόμη σε πειραματικό στάδιο, ωστόσο υπάρχουν εργαλεία και μέθοδοι, άγνωστα στο ιατρικό προσωπικό που ήρθε αντιμέτωπο με την «ισπανική» γρίπη σχεδόν εκατό χρόνια πριν.

Και οι συμπτώσεις.....

Αν και το πρώτο κρούσμα στην Ελλάδα όσον αφορά τον κορονοϊό ήταν μιά γυναίκα από την Θεσσαλονίκη στην συνέχεια η εξάπλωση σε μεγάλη γεωγραφική περιοχή έγινε στην Δυτική Ελλάδα και συγκεκριμένα στο νομό Αχαΐας και Ηλείας. Μάλιστα ο πρώτος θάνατος έγινε στην Πάτρα. Κατά διαβολική σύμπτωση το ίδιο είχε συμβεί και το 1918 επίσης στην Πάτρα. Η εφημερίδα «Ακρόπολις» έγραφε: «Από την Ισπανία περιμένουμε να μας έρθει μια άλλη γρίπη πιο σοβαρή από εκείνη που ξέρουμε, η γρίπη που μαστίζει τώρα τον Ισπανικό στρατό. Οι γιατροί και οι φαρμακοποιοί τρίβουν τα χέρια τους. Άλλα και οι χασάπηδες και οι μανάβηδες κτλ.». Το πρώτο κρούσμα της ισπανικής γρίπης ήταν στην Πάτρα και οι εφημερίδες της εποχής έγραφαν ότι μεταδόθηκε από πακέτα συσκευασμένου καπνού.

Το δεύτερο κύμα της γρίπης, αυτό που ξεκίνησε τον Αύγουστο και κορυφώθηκε τον Οκτώβριο, τον μήνα με τα περισσότερα θύματα παγκοσμίως, είναι αυτό που θα χτυπήσει και την Ελλάδα. Και εδώ αρχίζουν πάλι οι συμπτώσεις. Ένα τηλεγράφημα του γενικού διοικητού της Δυτικής Μακεδονίας αναφέρει: «Επιδημία ενέσκιψεν εις άπασα την περιφέρεια. Οι κάτοικοι αποθνήσκουν καθ' εκάστην κατά δεκάδας ιδίως εις τας περιφερείας Γρεβενών, Σερρών, Καστορίας και Γαιταρίων. Το τέταρτον της όλης δυνάμεως της χωροφυλακής έχει προσβληθεί μέχρι στιγμής και πολλοί δημόσιοι υπάλληλοι».

Και σήμερα εν έτη 2020 η περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας έχει πληγεί ιδιαίτερα και συγκεκριμένα ο νομός Καστορίας με 3 νεκρούς και δύο χωριά αποκλεισμένα από τον έξω κόσμο λόγω καραντίνας καθώς επίσης και μεγάλο μέρος των νοσηλευτών του νομού.

Τέλο Ιουλίου 1918 έγινε γνωστός ο πρώτος θάνατος από τη γρίπη στην Αθήνα και αρκετά θύματα καταγράφηκαν το επόμενο διάστημα στην Πάτρα. Ωστόσο, το μεγάλο «χτύπημα» της γρίπης ήταν στην Σκύρο. Από τους 3.200 κατοίκους, οι 3.000 νόσησαν με αποτέλεσμα να αφανιστεί το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού του νησιού. «Κι ο κόσμος „πέθαινε, όλο πέθαινε, ολημερίς κι ολονυχτίς, πέθαινε, χωρίς γιατρούς, χωρίς φάρμακα, χωρίς περιποίηση. Πέθαινε ο ένας πάνω στον άλλο, πεθαίνανε αγκαλιασμένοι, καθισμένοι, πλαγιασμένοι, όρθιοι», έγραφε ο δημοσιογράφος και πιθογράφος Κωνσταντίνος Φαλτάτης. Ο καθηγητής κος Τσιόρδας ο οποίος είναι και ο αρχηγός αυτής την στιγμή στην Ελλάδα επισημαίνει ότι ΔΕΝ πρέπει να φεύγουν άτομα από τις μεγάλες πόλεις για να πάνε στα χωριά τους ή στα νησιά τους μάς και θα μεταφέρουν τον ιό αλλά και δεν υπάρχουν οι απαραίτητες υποδομές.

Πάνω ισπανική γρίπη 2018 - Κάτω κορονοϊός 2020

Αλλά ας πάμε και σε άλλες περιπτώσεις.

Η Φιλαδέλφεια στις ΗΠΑ χτυπήθηκε από την «ισπανική γρίπη» το καλοκαίρι του 1918. Καταλύτης για τη γρήγορη εξάπλωση της ασθένειας υπήρξε μια πατριωτική παρέλαση, η οποία πραγματοποιήθηκε στην πόλη στις 28 Σεπτεμβρίου 1918 με στόχο τη συγκέντρωση χρημάτων για τις αμερικανικές στρατιωτικές επιχειρήσεις στα μέτωπα του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου. Μέσα σε έξι εβδομάδες ο αριθμός των θυμάτων είχε φτάσει τις 12.000 καθιστώντας τη Φιλαδέλφεια την αμερικανική πόλη με τα υψηλότερα ποσοστά θνητιμότητας από την πανδημία (πάνω από 20.000 νεκροί σε έξι μήνες). Κάπι ανάλογο συνέβει και στο Μιλάνο όπου η ταυτόχρονη συγκέντρωση από όλο τον κόσμο εκθετών και επισκευπτών για τις Διεθνείς εκθέσεις ρούχων και αξεσουάρ μόδας που γίνονται τον Νοέμβριο στο Μιλάνο είχαν σαν αποτέλεσμα την διασπορά της νόσου στην Βόρειο Ιταλία με τα τραγικά αποτελέσματα.

Ας επιστρέψουμε στην Αυστραλία. Τον Ιούνιο του 1918 η πανδημία έφτασε στις Ινδίες, τον Ιούλιο στη Νέα Ζηλανδία και τον Αύγουστο στη Νότιο Αφρική. Εως τον Ιανουάριο του 1919 η Αυστραλία κατόρθωσε να μην πληγεί λόγω μιας αυστηρής καραντίνας. Αυτά το 1919. Το 2020 εκατό χρόνια μετά φαίνεται ότι η Αυστραλία κάνει μόνο τους ελέγχους για μετάδοση ασθενειών, μικροβίων και ότι άλλο μπορεί να φανταστεί μόνο για το τηλεοπτικό σόου Border Control. Η αυστηρότητα στο μεγαλείο της αλλά μόνο για τις κάμερες και την τηλεθέαση. Σχεδόν οι περισσότεροι από εμάς που επιστρέφουμε από το εξωτερικό μερικές φορές στον έλεγχο περνάμε εξευτελιστικές διαδικασίες για πράγματα ασήμαντα. Γιατί δεν εφαρμόζουν τα αυτονότα; Τί περιμένουν; Τις αγορές, το χρηματοποίηση; Τα ομόλογα; Τί;

Στην περίπτωση του κορονοϊού βλέπουμε μια Αυστραλία αποδυναμωμένη με την μισή να λέει κλείστε τα σχολεία και την άλλη μισή να θέλει να μείνουν ανοιχτά. Η παραλία του Bondi έγινε είδηση σε όλο τον κόσμο. Μά τόσο απερισκεπία; Επίσης το Mardi Gras έγινε κανονικά (βλέπεις πολλά τα χρήματα, πολλοί τουρίστες), καθώς και πολλές εκδηλώσεις οι οποίες από την πρώτη στιγμή θα έπρεπε να αναβληθούν. Δυστυχώς δεν ακολούθησε το παράδειγμα που η ίδια είχε εφαρμόσει το 1918. Κρίμα...

